

INNHold:

- Dårlige gjenlegg
- Behandling av frøhalm, pussing
- Høstgjødsling
- Grovfôravling på høsten

Dårlige gjenlegg

Pga tørken ser mange av gjenleggene svært dårlige ut. Det vil derfor bli aktuelt å la frøengene gå vidre ett år til. Jevnt over går det greit både i timotei og i engsvingel med 3. dje års eng, noe større mulighet for at avlingene blir små i rødsvingel og engrapp. For rødkløver har det av og til vært benyttet 2. årsenger, ofte med litt dårlig resultat men også noen ganger med godt resultat.

Nå er det meldt om noe regn de fleste steder som kan gi spireråme. For timotei kan det være aktuelt å så gjenlegg uten dekkvekst nå på høsten frem til 15. august. Raigras kan sås fram til 20. august. For de andre frøartene er det ikke aktuelt med såing av gjenlegg nå.

I gjenleggene som blir vurdert til å være bra nok, er det i år ekstra viktig å følge opp med høstgjødsling for å få kraftige planter.

Behandling av frøhalm, pussing

I engsvingel og timotei vil kutting ikke være negativt for frøavlinga neste år. Pga tørken i år er det stort behov for fôr, og det er derfor mest aktuelt å fjerne frøhalmen, noe som heller ikke er negativt så lenge det ikke brukes maskiner som gir kjøreskader.

Pussing av lang stubb i engsvingel og timotei?

Dersom det etter tresking av timotei og engsvingel er lang stubb, >15 cm, bør den snittes etter tresking slik at den ikke er høyere enn 10 cm.

Høstbehandling av andre arter

I raigras, rødsvingel, sauesvingel, engrapp, engkvein, bladfaks og hundegras skal frøhalmen fjernes, men vi mangler forsøk som sikkert bekrefter at det er slik i de tre sistnevnte.

Tabellen som er hentet fra Trygve Aamlids artikkel i Norsk Frøavlsnytt 3 2011 om pussing og fjerning av frøhalm i rødsvingel og sauesvingel viser hvor viktig denne høstbehandlingen er i disse artene og det poengteres at pussing skal gjøres innen tre uker etter høsting.

Behandling av frøhalmen	Behandling av stubb (og evt. kutta halm) innen 3 uker etter tresking	Frøavling året etter, kg/daa	
		Rødsvingel	Sauesvingel
Fjerna etter tresking	Ingen	20	59
Fjerna etter tresking	Pussa og fjerna	57	82
Fjerna etter tresking	Pussa, ikke fjerna	49	77
Kutta og spredt ved tresking	Pussa, ikke fjerna	40	73
LSD 5 %		9	10

Høstgjødsling

Høstgjødsling - engsvingel

Dersom enga skal ligge til frø neste år bør det gjødsles kort tid etter frøtresking. Engsvingel gir ofte en god gjenvekst og med sterk gjødsling, eller på jord med stor frigjøring av N, kan gjenveksten gi så mye daugras på våren at veksten hemmes og frøavlinga reduseres. N-gjødsling må derfor tilpasses jorda, vårbehandlingen av daugras, eller høsting av gjenveksten om høsten. Som en generell anbefaling bør det gjødsles med 2 kg N/daa etter frøtresking og det bør gjøres relativt kort tid etter tresking (spesielt i år hvor treskingen skjer mye seinere enn normalt). Dersom en har mulighet for å pusse daugras med halm-snitte eller beitepusser om våren, eller brenne, er det liten tvil om at det bør gjødsles.

I gjenleggsåret skal det alltid høstgjødsles, og da bør det gjerne benyttes litt større N-mengde enn etter frøtresking. Der det gjødsles for å høste gjenveksten er 4-5 kg N/daa passende og det er ikke behov for gjødsling etter høsting av gjenveksten. Ved høsting av gjenveksten får en ikke problem med daugras om våren, men en har sett i forsøkene at det ofte har blitt noe redusert avling, gjenveksten må derfor ikke høstes seint, ikke seinere enn midten av september.

Høstgjødsling - timotei

Timoteigjenlegg skal høstgjødsles, mens det etter frøtresking er sjeldent behov for N-gjødsling. Ei tynn eng på forholdsvis næringsfattig jord kan ha behov høstgjødsling også etter frøhøsting. Høstgjødsling av ei frodig eng eller på jord med god næringsstilstand kan gi redusert avling på grunn av for stor skuddtetthet. Men ønsker man å bruke gjenveksten til fôr, bør det normalt gjødsles 3-4 kg N etter tresking. I år har vi hatt svært tidlig tresking, og N-mengden kan økes til 5 kg N siden det blir lenger veksttid enn vanlig.

Høstgjødsling - rødsvingel

Det optimale tidspunktet for høstgjødsling i rødsvingelfrøeng i engåra er ca. 1. september. Gjødsling på dette tidspunktet vil også være med å holde bladverket friskt og redusere eventuelle sopfangrep som kommer i løpet av september. Gjødsling i begynnelsen av august gir mer vegetativ vekst, men dårligere start på neste sesong og mindre frøavling enn gjødsling 1. september.

Høstgjødsling – engrapp

Førsøksresultater viser klart at høstgjødslinga ikke bør gis før i månedsskiftet september-oktober. Formålet med denne seine høstgjødslinga er ikke at engrappen skal danne flere skudd (som regel er det tett nok), men heller å sikre at det enkelte skudd får tatt opp nok nitrogen og blir kraftig nok til å gi en stor frøtopp året etter.

Grovfôravling på høsten

Pga. grovfôrsituasjonen oppfordrer vi til å ta en etterslått. Det må gjødsels rett etter tresking, og vi anbefaler litt mer gjødsling enn standard, siden det blir lenger veksttid enn vanlig.

Timotei: 5 kg N (20 kg Opti NS). En fôrslått vil ikke gi redusert frøavling i en 1. årseng. Fôrslått i en 2. årseng som går videre til 3. årseng vil normalt få en liten reduksjon i frøavlinga siden enga blir for tykk. Pga tørken har frøengene busket seg lite i år, og en gjødsling av en 2. årseng vil neppe gi redusert frøavling neste år.

Raigras: 7 kg N (26 kg Opti NS)

Engsvingel: 5 kg N (20 kg Opti NS). Slåtten bør ikke gjøres seint og det må ikke stubbes for lavt, i områder med lite snødekke, da det kan føre til vinterskader.

Man kan også ta en etterslått på **engrapp og rødsvingel**, men de skal ikke gjødsles etter tresking.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissingner	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860